

Απόστολος Γραμμένος, Εισαγγελέας Πρωτοδικών (Αθλητικός Εισαγγελέας)

Τίτλος εισήγησης

Η ποινική αντιμετώπιση της αθλητικής βίας μετά το ν. 5085/2024. Νομολογιακή προσέγγιση και πρακτική εφαρμογή

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Αντικείμενο της εισήγησής μου αποτελεί ένα ζήτημα δυστυχώς διαχρονικό, αλλά και ιδιαίτερα επίκαιρο σήμερα: η αθλητική ή οπαδική βία.

Καθώς ο τίτλος της εισήγησής μου αφορά και την πρακτική εφαρμογή του ποινικού αθλητικού νόμου, θα αναφερθώ στα ζητήματα που ανακύπτουν και προβληματίζουν τόσο τον αθλητικό εισαγγελέα όσο και τους προανακριτικούς υπαλλήλους κατά την αστυνομική προανάκριση, την οποία ο αθλητικός εισαγγελέας εποπτεύει. Εξ αρχής, ωστόσο, οφείλω να επισημάνω ότι πολλά από τα ζητήματα αυτά συνδέονται άμεσα με την ερμηνευτική προσέγγιση συγκεκριμένων όρων και εννοιών του άρθρου 41ΣΤ του Ν. 2725/1999 με τίτλο «Αδικήματα βίας με αφορμή αθλητικές εκδηλώσεις ή αθλητικό υπόβαθρο», όπως ισχύει σήμερα.

Τι συνιστά, για παράδειγμα, «βιαιοπραγία» κατά την έννοια του νόμου; Τι ακριβώς εννοεί ο νομοθέτης με τους όρους «αθλητική εκδήλωση» ή «με αφορμή αθλητική εκδήλωση»; Πώς προσδιορίζεται ένα αδίκημα που παρουσιάζει «σαφή αθλητική αναφορά» και «αθλητικό υπόβαθρο»; Στα ερωτήματα αυτά θα επιχειρήσω να δώσω απαντήσεις με βάση τη νομοθεσία και την ερμηνεία των σχετικών διατάξεων, όπως αυτή διαμορφώνεται μέσα από την καθημερινή εφαρμογή τους, καθώς και μέσα από τη νομολογία, η οποία, τολμώ να πω, δεν είναι ιδιαίτερα πλούσια.

Η αθλητική βία αποτελεί κάθε μορφή επιθετικής, βίαιης ή αντικοινωνικής συμπεριφοράς που συνδέεται άμεσα ή έμμεσα με αθλητικές δραστηριότητες, αγώνες ή αθλητικές εκδηλώσεις. Η αθλητική βία ταλανίζει τη χώρα μας εδώ και σχεδόν τέσσερις δεκαετίες. Παρά τις επανειλημμένες νομοθετικές παρεμβάσεις και τα μέτρα που λαμβάνονται δεν έχει καταστεί δυνατή η οριστική αντιμετώπιση του φαινομένου. Κατά τη διάρκεια αυτών των ετών, νέοι άνθρωποι έχουν χάσει τη ζωή τους είτε

συμμετέχοντας σε προσχεδιασμένες συγκρούσεις μεταξύ αντίπαλων οπαδών, τα γνωστά «ραντεβού θανάτου», είτε επειδή βρέθηκαν τυχαία στο επίκεντρο βίαιων επεισοδίων, στο λάθος μέρος και τη λάθος στιγμή.

Περαιτέρω, δεν θα πρέπει να παραγνωρίζεται το γεγονός ότι πολλά θύματα οπαδικής βίας διστάζουν να καταγγείλουν τις σε βάρος τους αξιόποινες πράξεις. Ο φόβος αντιπαικτών, η ανησυχία για περαιτέρω στοχοποίηση, αλλά και η επιβάρυνση που συνεπάγεται η μακρά και συχνά ψυχοφθόρα ποινική διαδικασία λειτουργούν αποτρεπτικά. Ως εκ τούτου, σημαντικός αριθμός περιστατικών παραμένει αδήλωτος και δεν αποτυπώνεται στις επίσημες στατιστικές καταγραφές.

Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί η διαπίστωση ότι σε ορισμένες περιπτώσεις η αθλητική βία φαίνεται να συνδέεται με τη δράση οργανωμένων εγκληματικών ομάδων ή προσώπων με καθαρά εγκληματική δραστηριότητα. Υπό το πρόσχημα της αφοσίωσης σε έναν αθλητικό σύλλογο, κοινά εγκληματικά στοιχεία βρίσκουν πρόσφορο έδαφος να ενσωματωθούν στις οργανωμένες οπαδικές μάζες, για την τέλεση αξιόποινων πράξεων.

Αξίζει, επίσης, να επισημανθεί ότι τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια ολοένα και μεγαλύτερη σύγκλιση μεταξύ της βίας που εκδηλώνεται από ομάδες ανηλίκων και της οπαδικής βίας. Οι δύο αυτές μορφές ομαδικής παραβατικότητας εμφανίζουν κοινά χαρακτηριστικά, ενώ συχνά αλληλεπικαλύπτονται, καθώς ο μέσος όρος ηλικίας των δραστών που συμμετέχουν σε οπαδικά επεισόδια έχει μειωθεί σημαντικά.

Πρωτίστως, όμως, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι τα σοβαρά και εκτεταμένα επεισόδια βίας που μέχρι πρότινος εκδηλώνονταν εντός των αθλητικών εγκαταστάσεων κατά τη διάρκεια αθλητικών εκδηλώσεων, ιδίως σε αγώνες υψηλής επικινδυνότητας (τα μεγάλα ποδοσφαιρικά κυρίως ντέρμπι), στα οποία καλείται από τις αστυνομικές αρχές για παρουσία και ο αθλητικός εισαγγελέας, σήμερα εμφανίζονται σαφώς περιορισμένα. Η εξέλιξη αυτή μπορεί να αποδοθεί, σε σημαντικό βαθμό, αφενός στο αυστηρό νομοθετικό πλαίσιο του Ν. 2725/1999, όπως έχει επανειλημμένα τροποποιηθεί και ενισχυθεί, και αφετέρου στην αποφασιστική ποινική αντιμετώπιση σοβαρών περιστατικών οπαδικής βίας τα τελευταία χρόνια. Αναφέρομαι στις προσωρινές κρατήσεις αλλά και στους αυστηρούς περιοριστικούς όρους που επιβλήθηκαν σε υποθέσεις οι οποίες συγκλόνισαν την ελληνική κοινωνία, με θύματα, στις περισσότερες περιπτώσεις, νέους ανθρώπους.

Ωστόσο, η σχετική ύφεση της βίας εντός των αθλητικών εγκαταστάσεων δεν συνεπάγεται και συνολική υποχώρηση του φαινομένου. Αντιθέτως, παρατηρείται μια σαφής μετατόπισή του εκτός των γηπέδων και των χώρων διεξαγωγής αθλητικών εκδηλώσεων. Η αθλητική και οπαδική βία έχει πλέον μεταφερθεί στις γειτονιές, στους δρόμους, στις πλατείες. Εκεί καταγράφονται συχνά περιστατικά ομαδικών ξυλοδαρμών, επιθέσεων με μαχαίρια, ένοπλων απειλών και άλλων σοβαρών εγκληματικών πράξεων, οι οποίες διατηρούν ως κοινό παρονομαστή την οπαδική αντιπαλότητα.

Ένα ακόμη ιδιαίτερα σημαντικό χαρακτηριστικό της τελευταίας τουλάχιστον πενταετίας είναι η διαπίστωση ότι περιστατικά αθλητικής βίας δεν περιορίζονται πλέον στο ποδόσφαιρο, αλλά εκδηλώνονται και σε άλλα ομαδικά αθλήματα, όπως το μπάσκετ, η πετοσφαίριση, η υδατοσφαίριση και η χειροσφαίριση. Μάλιστα, τα σχετικά επεισόδια καταγράφονται σε αναμετρήσεις ελάσσονος αγωνιστικής σημασίας, γεγονός που καταδεικνύει ότι η βία δεν συνδέεται πάντοτε με τη σπουδαιότητα του αγώνα, αλλά συχνά έχει βαθύτερες οπαδικές ή κοινωνικές διεργασίες.

Παράλληλα, ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα που αναδεικνύονται κατά τη διερεύνηση των αδικημάτων αθλητικής βίας είναι η δυσχέρεια ταυτοποίησης των δραστών. Ως αποτέλεσμα, ιδιαίτερα μεγάλος αριθμός σχετικών δικογραφιών τίθεται στο αρχείο αγνώστων δραστών, γεγονός που υπονομεύει την αποτελεσματικότητα της ποινικής καταστολής και αποδυναμώνει το αίσθημα δικαίου στην κοινωνία.

Στατιστικά στοιχεία

Από τα στοιχεία τα οποία έλαβα από την Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών, από τον Ιανουάριο 2025 έως 18.6.2026 έχουν τεθεί στο αρχείο αγνώστων δραστών 67 δικογραφίες για αδικήματα οπαδικής βίας. Και όπως ήδη επισημάνθηκε δεν καταγγέλλονται όλα τα περιστατικά.

Ακριβώς για τον λόγο αυτό, η Εισαγγελία του Αρείου Πάγου, με την υπ' αριθ. 13/2022 Εγκύκλιό της, υπογράμμισε την ανάγκη πλήρους αξιοποίησης των δυνατοτήτων που προσφέρουν τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα για τη διερεύνηση και εξιχνίαση των αδικημάτων αθλητικής βίας. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην αξιοποίηση οπτικοακουστικού υλικού, συστημάτων επιτήρησης και κάθε άλλου αποδεικτικού στοιχείου που μπορεί να συμβάλει στην ταυτοποίηση των δραστών και στην αποτροπή της ατιμωρησίας.

Στο πλαίσιο της οργανωμένης αντιμετώπισης του φαινομένου της αθλητικής βίας, στη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αττικής λειτουργεί ειδική υπηρεσία με αποκλειστικό αντικείμενο την πρόληψη, διερεύνηση και καταστολή των αδικημάτων που σχετίζονται με την εφαρμογή της αθλητικής νομοθεσίας. Πρόκειται για το Τμήμα Αντιμετώπισης Βίας στους Αθλητικούς Χώρους, το οποίο επιτελεί ιδιαίτερα σημαντικό έργο τόσο σε επίπεδο πρόληψης όσο και σε επίπεδο εξιχνίασης περιστατικών αθλητικής βίας.

Σήμερα, η αθλητική βία αντιμετωπίζεται από τον ποινικό νομοθέτη μέσω ενός ειδικού νομοθετικού πλαισίου, το οποίο περιλαμβάνεται στον Ν. 2725/1999 για τον ερασιτεχνικό και επαγγελματικό αθλητισμό. Οι συνεχείς νομοθετικές παρεμβάσεις καταδεικνύουν τη βούληση του νομοθέτη να διαμορφώσει ένα ολοένα αυστηρότερο και αποτελεσματικότερο πλαίσιο αντιμετώπισης της οπαδικής βίας.

Τροποποιήσεις που επήλθαν στον Ν. 2725/1999 με τον Ν. 5085/2024

Ιδιαίτερα σημαντικές κρίνονται τροποποιήσεις που επήλθαν στον Ν. 2725/1999 με τον Ν. 5085/2024. Στο πλαίσιο αυτό, εισήχθησαν αυστηρότερα μέτρα ελέγχου και ταυτοποίησης των φιλάθλων, ενισχύθηκε ο ρόλος της Δ.Ε.Α.Β. (Διαρκούς Επιτροπής Αντιμετώπισης της Βίας), αναμορφώθηκε το καθεστώς λειτουργίας των λεσχών φιλάθλων και θεσπίστηκαν εκτεταμένες υποχρεώσεις ηλεκτρονικής εποπτείας των αθλητικών εγκαταστάσεων μέσω συστημάτων καμερών και ελέγχου πρόσβασης.

Το προστατευόμενο έννομο αγαθό του άρθρου 41ΣΤ του Ν. 2725/1999

Από τη διατύπωση του νόμου και τον σκοπό της αθλητικής νομοθεσίας προκύπτει ότι το πρωτεύον προστατευόμενο έννομο αγαθό είναι η δημόσια τάξη και η κοινωνική ειρήνη στον χώρο του αθλητισμού, μέσω της διασφάλισης της ομαλής διεξαγωγής των αθλητικών εκδηλώσεων και της ασφάλειας των συμμετεχόντων και θεατών.

Κατηγορίες αδικημάτων οπαδικής βίας

Από τη γραμματική διατύπωση και τη συστηματική ερμηνεία του άρθρου 41ΣΤ του Ν. 2725/1999 προκύπτει ότι ο νομοθέτης διακρίνει ουσιαστικά δύο βασικές κατηγορίες αδικημάτων οπαδικής βίας.

Πρώτη κατηγορία: αφορά σε αδικήματα που συνδέονται με συγκεκριμένη αθλητική εκδήλωση.

Στην κατηγορία αυτή υπάγονται οι αξιόποινες πράξεις που τελούνται κατά τη διάρκεια αθλητικής εκδήλωσης ή αμέσως πριν από την έναρξή της ή αμέσως μετά τη λήξη της, είτε στον αγωνιστικό χώρο είτε στους χώρους που συνδέονται λειτουργικά με αυτόν, όπως λ.χ τα αποδυτήρια αθλητών και διαιτητών.

Στην ίδια κατηγορία εντάσσονται και πράξεις που τελούνται εκτός του χώρου διεξαγωγής της αθλητικής εκδήλωσης, πριν από την έναρξη ή μετά τη λήξη της, εφόσον τελούνται με αφορμή τη συγκεκριμένη αθλητική εκδήλωση και συνδέονται αιτιωδώς με αυτήν.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα: Διεξάγεται ένας αγώνας πετοσφαίρισης στο Μαρούσι Αττικής μεταξύ των ομάδων του Αμαρουσίου και της Κηφισιάς, κατά την οποία οπαδοί των δύο ομάδων συμπλέκονται στην περιοχή της Ομόνοιας πριν ή μετά τον αγώνα, δηλαδή σε τόπο που δεν σχετίζεται με τον χώρο διεξαγωγής του αγώνα.

Δεύτερη κατηγορία: αφορά αδικήματα οπαδικής βίας που δεν συνδέονται με συγκεκριμένη αθλητική εκδήλωση ως προς τον χρόνο ή τον τόπο τέλεσής τους.

Πρόκειται για πράξεις που τελούνται σε χρόνο κατά τον οποίο δεν διεξάγεται κάποιος αγώνας ή άλλη αθλητική εκδήλωση και σε τόπο που δεν έχει καμία χωρική σχέση με αθλητική εγκατάσταση ή χώρο διεξαγωγής αγώνα. Ωστόσο, οι πράξεις αυτές παρουσιάζουν σαφή αθλητική αναφορά και αθλητικό υπόβαθρο, καθώς αποτελούν εκδήλωση της αντιπαλότητας μεταξύ οργανωμένων ή μη οπαδών διαφορετικών αθλητικών ομάδων.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν οι προσχεδιασμένες συναντήσεις («ραντεβού») αντίπαλων οπαδών σε πλατείες ή άλλους δημόσιους χώρους, σε χρόνο εντελώς ανεξάρτητο από τη διεξαγωγή κάποιου αγώνα.

Σχετική νομολογία αναφορικά με το αθλητικό υπόβαθρο

ΣυμβΠλημΧαλκ 60/2023, ΑΡΜ 2024, 347: Το συγκεκριμένο βούλευμα παραθέτει τα πραγματικά περιστατικά και τα αποδεικτικά στοιχεία της υπόθεσης, αιτιολογώντας επαρκώς την κρίση του ότι η εγκληματική συμπεριφορά των κατηγορουμένων συνδεόταν άμεσα με αθλητικά κίνητρα και εντασσόταν στο πλαίσιο της οπαδικής βίας.

«Σημειωτέον δε ότι και οι παθόντες τυγχάνουν ιδιαιτέρως γνωστοί στην Υποδιεύθυνση Αντιμετώπισης Βίας στους Αθλητικούς Χώρους ως οργανωμένοι οπαδοί της Ομάδας Χ, με πλούσιο παρελθόν σε αδικήματα βίας με αφορμή αθλητικές εκδηλώσεις, αλλά και εγκλήματα κατά της σωματικής ακεραιότητας και ουδόλως προκύπτει ως τυχαίο το ανωτέρω γεγονός της συμπλοκής μεταξύ των κατηγορουμένων και των παθόντων, που οδήγησε στον τραυματισμό των τελευταίων, χωρίς να έχει προκύψει άλλη σοβαρή αφορμή που να δύναται να δικαιολογήσει την επίδικη επίθεση εναντίον τους».

Δυσχέρεια ανακάλυψης των δραστών

Ιδιαίτερη δυσχέρεια παρουσιάζουν οι περιπτώσεις της δεύτερης κατηγορίας αδικημάτων, δηλαδή εκείνες κατά τις οποίες οι αξιόποινες πράξεις τελούνται σε τόπο και χρόνο που δεν συνδέονται με συγκεκριμένη αθλητική εκδήλωση. Στις περιπτώσεις αυτές, ο εντοπισμός και η ταυτοποίηση των δραστών αποδεικνύονται συχνά εξαιρετικά δυσχερείς, διότι οι δράστες ενεργούν κατά κανόνα οργανωμένα, έχοντας συχνά καλυμμένα τα χαρακτηριστικά των προσώπων τους, ενώ τα περιστατικά λαμβάνουν συχνά χώρα κατά τις βραδινές ώρες υπό συνθήκες που δυσχεραίνουν περαιτέρω την αναγνώρισή τους.

Βεβαίως, ιδιαίτερα χρήσιμο αποδεικτικό μέσο θα μπορούσε να αποτελέσει το οπτικοακουστικό υλικό από κάμερες ασφαλείας που βρίσκονται στην ευρύτερη περιοχή των περιστατικών Στην πράξη, όμως, συχνά διαπιστώνεται ότι η ποιότητα του διαθέσιμου υλικού δεν είναι επαρκής για την ασφαλή αναγνώριση των δραστών και σε αρκετές περιπτώσεις οι κάμερες δεν διαθέτουν την απαιτούμενη ευκρίνεια. Το ίδιο ισχύει και για τις κάμερες εντός αρκετών αθλητικών εγκαταστάσεων.

Ποια είναι τα αδικήματα αθλητικής βίας που απαντώνται συχνότερα στην πράξη

Αρχικά, ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 41ΣΤ του Ν. 2725/1999, που αποτελούν τις βασικές και κεντρικές διατάξεις του ειδικού ποινικού πλαισίου για τα αδικήματα βίας με αφορμή αθλητικές εκδηλώσεις. Οι περιπτώσεις αυτές συγκεντρώνουν, κατά κανόνα, τον μεγαλύτερο αριθμό των υποθέσεων που απασχολούν την πράξη, καθώς σε αυτές υπάγονται οι πλέον χαρακτηριστικές μορφές οπαδικής βίας που συνδέονται άμεσα με τη διεξαγωγή αθλητικής εκδήλωσης είτε τελούνται με αφορμή αυτήν. Ειδικότερα:

Στην παρ. 1 του άρθ. 41ΣΤ Ν. 2725/1999, τιμωρείται η εκ προθέσεως βίαιη συμπεριφορά (βιαιοπραγία - ρίψη αντικειμένου στον αγωνιστικό χώρο - κατοχή εύφλεκτων ή επικίνδυνων αντικειμένων - είσοδος και παραμονή σε αθλητική εγκατάσταση κατά τη διεξαγωγή αθλητικής συνάντησης με καλυμμένα χαρακτηριστικά του προσώπου με σκοπό να παρεμποδίσει την ανίχνευση και καταγραφή του από τις συσκευές καταγραφής εικόνας).

Η συγκεκριμένη διάταξη περιλαμβάνει ρήτρα επικουρικότητας, γεγονός που αναδεικνύει τη λειτουργία της ως επιβοηθητική στον ποινικό κολασμό συμπεριφορών.

Ορισμός βιαιοπραγίας

Στην υπ' αριθ. 74/2023 απόφαση ΣτρατοδΘεσ αναλύεται η έννοια της βιαιοπραγίας, στην οποία εμπεριέχεται κάθε είδους επιθετική εκδήλωση η οποία γίνεται με αφορμή αθλητική εκδήλωση κατά την έναρξη ή λήξη της. Στην έννοια της βιαιοπραγίας, σύμφωνα με την απόφαση, δεν εμπίπτουν ούτε η ανεπαίσθητη ώθηση, αλλά ούτε και η ανθρωποκτόνος ενέργεια. Έτσι περιλαμβάνεται και η έργω εξύβριση, αφού κάθε βιαιοπραγία προσβάλλει αναγκαστικά την τιμή του προσώπου. Λχ ένα δυνατό χαστούκι είναι βιαιοπραγία.

Σχετική νομολογία για την ρήτρα επικουρικότητας

ΑΠ 884/2020, ΑΠ 682/2012

Βάσει της αρχής της επικουρικότητας η ρίψη αντικειμένων ή η βιαιοπραγία απορροφάται από την επικίνδυνη σωματική βλάβη, η οποία τελέσθηκε στον αθλητικό χώρο (βάσει των ποινών που ίσχυαν κατά τον χρόνο έκδοσης των αποφάσεων).

Σύμφωνα με την ΑΠ 1465/2019 πρέπει να αιτιολογείται ειδικώς η συμμετοχή του κατηγορουμένου σε πράξεις βίας με αφορμή αθλητικές εκδηλώσεις και να προσδιορίζεται πώς προκύπτει η συγκεκριμένη δράση αυτού.

Άλλα αδικήματα αθλητικής βίας που απαντώνται συχνότερα στην πράξη

Η παρ. 2 του άρθρου 41ΣΤ Ν. 2725/1999 τιμωρεί, μεταξύ άλλων, την τέλεση οποιαδήποτε από τις προαναφερόμενες πράξεις (βιαιοπραγία - ρίψη αντικειμένου - κατοχή εύφλεκτων ή επικίνδυνων αντικειμένων) με αφορμή μία αθλητική εκδήλωση πριν από την έναρξη ή μετά τη λήξη της ή μακριά από τον χώρο που προορίζεται για

την εκδήλωση αυτήν. Επίσης, τιμωρεί την χρήση ρατσιστικών εκφράσεων ή όποιον προσβάλλει τον εθνικό ύμνο, τα ολυμπιακά σύμβολα ή τους ολυμπιακούς αγώνες.

Επομένως, η απλή εξύβριση με λόγο τιμωρείται με το άρθρο 361 παρ. 1 ΠΚ.

Η συγκεκριμένη διάταξη περιλαμβάνει και αυτή ρήτρα επικουρικότητας

Η παρ. 2 Α του αυτού άρθρου τιμωρεί εκείνον που εισέρχεται στον αγωνιστικό χώρο ή στον χώρο των αποδυτηρίων των αθλητών και των διαιτητών ή στους διαδρόμους που συνδέουν αυτούς τους χώρους και ΜΕ ΣΚΟΠΟ τη διατάραξη της ομαλής διεξαγωγής του αγώνα ή την πρόκληση επεισοδίων, βιαιοπραγεί ή απειλεί. Και η συγκεκριμένη διάταξη περιλαμβάνει ρήτρα επικουρικότητας.

Με την ΑΠ 146/2024 απόφαση κρίθηκε ότι η διάταξη του άρθρου 41 ΣΤ' παρ. 2Α Ν. 2725/1999 είναι ευνοϊκότερη για τον κατηγορούμενο ως προς τη νομοτυπική της μορφή, της αυτής της αντίστοιχης του προισχύοντος άρθρ. 41 ΣΤ' παρ. 2 περ. α' του Ν. 2725/1999 καθώς προστίθεται σ' αυτήν ένα επιπλέον στοιχείο, ότι ο δράστης απαιτείται να βιαιοπραγεί κατά άλλου, ή να εκτοξεύει απειλές κατά προσώπου.

Επίσης μια ενδιαφέρουσα διάταξη, την οποία συναντάμε σε επίπεδο πρακτικής εφαρμογής είναι αυτή του άρθρου 41 ΣΤ παρ. 5 Ν. 2725/1999, με τις πρόσφατες τροποποιήσεις των Ν. 5085/2024 και Ν. 5224/2025, όπου προβλέπονται ποινικές κυρώσεις για όποιον παροτρύνει, υποκινεί, ενθαρρύνει ή διευκολύνει τρίτους για να διαπράξουν αδικήματα αθλητικής βίας.

Παράδειγμα: Αναρτώ δημόσια στο ανοικτό προφίλ μου στο facebook «Όλοι σήμερα κάτω από το σπίτι του Χ ποδοσφαιριστή από την τάδε ομάδα για να τον δείρουμε». Αδιάφορο τελικά εάν θα συμβεί αυτό.

Επίσης, τιμωρεί όποιον με δημόσιες δηλώσεις, ανακοινώσεις, δημοσιεύσεις υποκινεί, παροτρύνει, ενθαρρύνει ή διευκολύνει πράξεις που μπορούν να οδηγήσουν στη διάπραξη αδικημάτων βίας ή απειλής βίας, σε βάρος των διοικητικών, δικαιοδοτικών, δικαστικών και πειθαρχικών οργάνων του επαγγελματικού αθλητισμού, των διαιτητών και κατά δημοσιογράφων αθλητικού ρεπορτάζ.

Παράδειγμα: Οπαδός σε αθλητικό site ανώνυμα ή επώνυμα προβαίνει την εξής ανάρτηση «όλοι σήμερα στο γήπεδο για να εισβάλλουμε και να δείρουμε τον διαιτητή».

Περαιτέρω προβλέπεται δυνατότητα του δικαστηρίου για επιεικέστερη μεταχείριση και συγκεκριμένα για επιβολή μόνον χρηματικής ποινής στον δράστη εμπρηστικών δηλώσεων ο οποίος πριν από την πρώτη εξέτασή του ως υπόπτου ή κατηγορούμενου ανακαλέσει τις δηλώσεις αυτές με οποιοδήποτε πρόσφορο δημόσιο τρόπο.

Σημειώνεται ότι γενικά στα αδικήματα που τελούνται μέσω διαδικτύου πολύ μεγάλη συνδρομή παρέχει η Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος για την εντοπισμό των ηλεκτρονικών ιχνών.

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στην παρ. 10 του άρθ. 41 ΣΤ Ν. 2725/1999, η οποία τιμωρεί όποιον τελεί ένα ή περισσότερα ποινικά αδικήματα σε τόπο και σε χρόνο που δεν συνδέονται με συγκεκριμένη αθλητική εκδήλωση, έχοντας σαφή αθλητική αναφορά και αθλητικό υπόβαθρο που ανάγεται σε αντιπαλότητα μεταξύ οπαδών αθλητικών ομάδων. Ενδεικτικά: Κατοχή αντικειμένων που μπορούν να προκαλέσουν σωματικές βλάβες, κατοχή και χρήση βεγγαλικών, καπνογόνων και γενικά εύφλεκτων υλών, διατάραξη της κοινής ειρήνης (189 Π.Κ.), έκρηξη (περ. α` παρ. 1 του άρθρου 270 Π.Κ.), σωματική βλάβη (308 Π.Κ.), επικίνδυνη σωματική βλάβη (άρθρο 309 Π.Κ.), συμπλοκή (313 Π.Κ.), απειλή (333 Π.Κ.), προσβολή γενετήσιας αξιοπρέπειας (337 Π.Κ.), φθορά ξένης ιδιοκτησίας (378 Π.Κ.) και εκβίαση (παρ. 1 και πρώτο εδάφιο παρ. 3 του άρθρου 385 Π.Κ.).

Πεδίο εφαρμογής της διάταξης

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η διερεύνηση του πεδίου εφαρμογής της διάταξης, καθώς στην πράξη καλούμαστε να δώσουμε απαντήσεις σε συγκεκριμένα ερωτήματα που τίθενται ενώπιόν μας και όσα ακολουθούν δεν αποτελούν μια αμιγώς θεωρητική προσέγγιση του ζητήματος.

Πότε ξεκινάει μία αθλητική εκδήλωση; Πότε ληγει; Αλλά και παραπέρα, ποια πρόσωπα περιλαμβάνει και σε ποια χωρική έκταση μπορεί να εφαρμοστεί.

Ως όρος κλειδί προκύπτει ότι είναι η "αθλητική εκδήλωση". Τι όμως είναι "αθλητική εκδήλωση"; Είναι ο κάθε αγώνας, άρα και ένας φιλικός αγώνας, ένας αγώνας προετοιμασίας, μία προπόνηση;

Κατά την ορθότερη θέση ως "αθλητική εκδήλωση" ο νομοθέτης εννοεί την διεξαγωγή προγραμματισμένου αθλητικού αγώνα, στο πλαίσιο κάποιου από τους θεσμούς του πρωταθλήματος ή του κυπέλλου, που έχει προκηρυχθεί από την οικεία ομοσπονδία,

ή σε περίπτωση επαγγελματικού πρωταθλήματος, από την οικεία ένωση επαγγελματικών σωματείων.

Αν πράγματι ο νομοθέτης ήθελε την έννοια της αθλητικής εκδήλωσης διευρυμένη, τότε δεν είχε καμιά θέση η αναφορά σε "συμπεριφορές που καταχωρούνται στο φύλλο αγώνα". Αναμφίβολα, φύλλο αγώνα συντάσσεται μόνο στις επίσημες συναντήσεις που τελούνται υπό τις προκηρύξεις και διοργανώσεις των θεσμικών φορέων. Δεν μπορεί λ.χ. να εφαρμοστεί ο αθλητικός νόμος σε μια παρέα φίλων που παίζουν ποδόσφαιρο σε μία πλατεία.

Η επιλογή του όρου "αθλητική εκδήλωση", από ορισμένους εμφανίζεται έως και ατυχής, λόγω αυτών των ερμηνευτικών δυσκολιών, που επισημάναμε.

Ως έναρξη της αθλητικής εκδήλωσης θεωρείται η επίσημη έναρξη του αγώνα, δηλαδή το χρονικό σημείο κατά το οποίο ο διαιτητής δίνει το εναρκτήριο σήμα (σέντρα, πρώτο σφύριγμα, έναρξη αγωνίσματος κ.λπ.) Η λήξη της αθλητικής εκδήλωσης ταυτίζεται με το τελευταίο σφύριγμα. Επομένως, κάθε περιστατικό που λαμβάνει χώρα εντός του χρονικού αυτού διαστήματος θεωρείται ότι τελείται κατά τη διάρκεια της αθλητικής εκδήλωσης.

Νομοτυπική μορφή της διάταξης.

Υποκείμενο των αξιόποινων συμπεριφορών του άρθρου 41ΣΤ είναι οποιοσδήποτε, ανεξάρτητα από το εάν κατέχει συγκεκριμένη ιδιότητα μέσα στην αθλητική εκδήλωση. Δεν είναι λοιπόν απαραίτητο να γίνεται λόγος για παίκτη, προπονητή, διαιτητή.

Όπως ήδη επισημάνθηκε, το άρθρο 41ΣΤ του Ν. 2725/1999 καταλαμβάνει, μεταξύ άλλων, συμπεριφορές που τελούνται «με αφορμή αθλητική εκδήλωση». Ωστόσο, η συγκεκριμένη διατύπωση εγείρει ερμηνευτικά ζητήματα ως προς το ακριβές περιεχόμενο και την έκταση της έννοιας αυτής. Ειδικότερα, τίθεται το ερώτημα ποιος βαθμός σύνδεσης απαιτείται μεταξύ της αξιόποινης πράξης και της αθλητικής εκδήλωσης, ώστε να θεωρηθεί ότι η πρώτη τελέστηκε «με αφορμή» τη δεύτερη. Προς διερεύνηση του ζητήματος, παρατίθενται τα ακόλουθα παραδείγματα.

1ο Παράδειγμα: Ο Α με την σύζυγό του Β, οπαδοί της ίδιας ομάδας, κατευθύνονται προς το δημοτικό στάδιο της περιοχής όπου θα διεξαγόταν ο τελικός κυπέλου στο ποδόσφαιρο, και ξαφνικά αρχίζουν να διαπληκτίζονται για προσωπική τους διαφορά

και ο Α γρονθοκοπεί τη Β. Τελεί το αδίκημα της βιαιοπραγίας με αφορμή αθλητική εκδήλωση? (αρ. 41 Στ παρ. 2 περ. β΄. 2725/1999)

Κατά την άποψή μου η έννοια της «αφορμής» είναι ευρύτερη από την έννοια της «τέλεσης κατά τη διάρκεια». Προϋποθέτει ότι η αθλητική εκδήλωση αποτέλεσε το γεγονός που πυροδότησε, προκάλεσε ή συνδέεται ουσιαστικά με την αξιόποινη συμπεριφορά. Δεν αρκεί όμως μια απλή χρονική σύμπτωση· απαιτείται ένας αντικειμενικός σύνδεσμος μεταξύ της πράξης και της αθλητικής εκδήλωσης.

2ο παράδειγμα: Ο Α με τον φίλο του Β, οπαδοί της ίδιας ομάδας, μεταβαίνουν μαζί του στο δημοτικό στάδιο της περιοχής για να παρακολουθήσουν τον τελικό κυπέλου στο ποδόσφαιρο και ξαφνικά, ενώ έχει αρχίσει ο αγώνας αρχίζουν να διαπληκτίζονται στις κερκίδες του σταδίου για προσωπική τους διαφορά και ο Α γρονθοκοπεί τον Β. Τελεί το αδίκημα της βιαιοπραγίας κατά την διάρκεια αθλητικής εκδήλωσης? (αρ. 41 Στ παρ. 1 περ. β΄. 2725/1999)

Στο παράδειγμα αυτό δημιουργείται ο μεγαλύτερος προβληματισμός καθώς η βία ασκείται εντός του αθλητικού χώρου και κατά τη διάρκεια της αθλητικής εκδήλωσης και όχι με αφορμή όπως στο προηγούμενο παράδειγμα. Το ζήτημα είναι ερμηνευτικό διότι δεν είναι αυτονόητο ότι κάθε βιαιοπραγία που τελείται μέσα σε αθλητική εγκατάσταση υπάγεται στο άρθρο 41ΣΤ παρ. 1 περ. β΄ του ν. 2725/1999. Ασφαλώς, σε τέτοιες περιπτώσεις θα επιληφθεί κατ' αρχάς, στο πλαίσιο της αστυνομικής προανάκρισης, το αρμόδιο Τμήμα Αντιμετώπισης Αθλητικής Βίας, το οποίο οφείλει να διερευνήσει, μεταξύ άλλων, τα αίτια και τα κίνητρα της εξεταζόμενης βιαιοπραγίας.

Αν παρατηρήσει κανείς τον τίτλο του άρθρου 41 Στ ν. 2725/1999 θα διαπιστώσει ότι ο νομοθέτης αναφέρεται σε Αδικήματα βίας με αφορμή αθλητικές εκδηλώσεις ή αθλητικό υπόβαθρο. Η διάταξη τιμωρεί τη βιαιοπραγία που τελείται «κατά τη διάρκεια αθλητικής εκδήλωσης», αλλά ο σκοπός της είναι η καταπολέμηση της αθλητικής βίας. Για τον λόγο αυτό συνήθως απαιτείται να υπάρχει ουσιαστική συνάφεια της πράξης με την αθλητική εκδήλωση, δηλαδή η βία να συνδέεται με τον αγώνα, τις ομάδες, τους φιλάθλους, το αποτέλεσμα, την αθλητική αντιπαλότητα. Στο προκείμενο παράδειγμα λείπει η λειτουργική σύνδεση της πράξης με την αθλητική εκδήλωση.

3ο παράδειγμα: Είκοσι φίλαθλοι, όλοι υποστηρικτές της ίδιας ποδοσφαιρικής ομάδας, παρακολουθούν από τις κερκίδες δημοτικού σταδίου τον τελικό αγώνα κυπέλλου. Κατά τη διάρκεια της αναμέτρησης, ο Α, από αμέλειά του, χύνει το ποτήρι με την μπύρα που κρατά πάνω στον Β, ο οποίος βρίσκεται σε γειτονική παρέα και υποστηρίζει επίσης την ίδια ομάδα. Το περιστατικό οδηγεί σε λεκτική αντιπαράθεση, κατά την οποία ανταλλάσσονται ύβρεις και απειλές. Η ένταση κλιμακώνεται και σύντομα οι δύο παρέες εμπλέκονται σε εκτεταμένη συμπλοκή. Τα επεισόδια λαμβάνουν τέτοια έκταση ώστε ο διαιτητής αναγκάζεται να διακόψει προσωρινά τον αγώνα για 30 λεπτά. Υπό τα δεδομένα αυτά, τίθεται το ερώτημα εάν οι εμπλεκόμενοι τελούν το αδίκημα της βιαιοπραγίας κατά τη διάρκεια αθλητικής εκδήλωσης, κατά την έννοια του άρθρου 41ΣΤ παρ. 1 περ. β' Ν. 2725/1999.

Στο προκείμενο παράδειγμα ναι μεν λείπει η λειτουργική σύνδεση της πράξης με την αθλητική εκδήλωση, βάλλεται όμως το έννομο αγαθό που προστατεύει το άρθρο 41 ΣΤ Ν. 2725/1999. Και ποιο είναι αυτό? Η δημόσια τάξη και η κοινωνική ειρήνη στον χώρο του αθλητισμού, μέσω της διασφάλισης της ομαλής διεξαγωγής των αθλητικών εκδηλώσεων. Εδώ διακόπηκε αγώνας. Πώς θα μπορούσαμε να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι δεν θα εφαρμοσθεί ο αυστηρός αθλητικός ποινικός νόμος?

Ιδιαίτερως σημαντική είναι η ρύθμιση της παρ. 7 περ. α' του άρθρου 41ΣΤ του Ν. 2725/1999, πως σε περίπτωση καταδίκης για πράξεις αθλητικής βίας, το δικαστήριο επιβάλλει υποχρεωτικά και για χρονικό διάστημα δύο (2) έως πέντε (5) ετών στον δράστη απαγόρευση προσέλευσης και παρακολούθησης όλων των αθλητικών εκδηλώσεων, αδιακρίτως αθλήματος, στις οποίες μετέχει ομάδα, σε αγώνα της οποίας ή με αφορμή αγώνα της οποίας τελέσθηκε η αξιόποινη πράξη.

Για την εκτέλεση της παρεπόμενης ποινής το δικαστήριο διατάσσει τον δράστη να εμφανίζεται στο αστυνομικό τμήμα του τόπου κατοικίας του πριν από την έναρξη της αθλητικής συνάντησης και να παραμένει σε αυτό δύο ώρες πριν από την έναρξη της έως δύο ώρες μετά από τη λήξη της. Το δικαστήριο μετά από αίτημα του καταδικασθέντος προσδιορίζει στην απόφασή του το άθλημα και τις αθλητικές συναντήσεις για τις οποίες εφαρμόζεται η ως άνω παρεπόμενη ποινή.

Σύμφωνα με τις αποφάσεις του ΑΠ 923/2025 και ΑΠ 906/2025 η παρεπόμενη ποινή απαγόρευσης προσέλευσης και παρακολούθησης αθλητικών εκδηλώσεων δεν καταργήθηκε με τη θέση σε ισχύ του νΠΚ.

Το δικαστήριο του ενδίκου μέσου μπορεί να επιβάλει παρεπόμενη ποινή, όταν αυτή, καίτοι υποχρεωτικά επιβαλλόμενη, δεν επιβλήθηκε από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο από παραδρομή.

Το άρθρο 41Θ παρ. 2-1 Ν. 2725/1999 ορίζει τις ποινικές κυρώσεις στον καταδικασθέντα που παραβιάζει αυτή την παρεπόμενη ποινή.

Η ρύθμιση της παρ. 7 περ. α' του άρθρου 41ΣΤ του Ν. 2725/1999 έχει δεχθεί κριτική για τον λόγο της συχνότητας με την οποία ο καταδικασθείς οφείλει να μεταβαίνει και να παραμένει στο Α.Τ. ειδικά στην περίπτωση που τυγχάνει οπαδός μίας ομάδας που έχει διαρκώς αγωνιστικές υποχρεώσεις.

Άκρως σημαντική ρύθμιση αναφορικά με την ποινική μεταχείριση του κατηγορουμένου προβλέπεται στην παρ. 6 του άρθρου 41 ΣΤ Ν. 2725/1999, κατά την οποία στα αδικήματα βίας με αφορμή αθλητικές εκδηλώσεις ή αθλητικό υπόβαθρο απαγορεύεται η οποιαδήποτε μετατροπή της στερητικής της ελευθερίας ποινής σε παροχή κοινωφελούς εργασίας, σε χρηματική ποινή καθώς και η αναστολή εκτέλεσης αυτής σύμφωνα με τα άρθρα 99 επ. Π.Κ.

Μία εξίσου σημαντική ρύθμιση είναι αυτή του άρθρου 41ΣΤ παρ. 8β Ν. 2725/1999, κατά την οποία η προθεσμία για την άσκηση έφεσης κατά της καταδικαστικής απόφασης και η άσκηση έφεσης δεν αναστέλλουν την εκτέλεσή της ποινής. Η παρεπόμενη ποινή ουδέποτε αναστέλλεται.

Από το νομικό κόσμο της Χώρας έχουν εκφραστεί έντονες αντιδράσεις για την άκρα αυστηροποίηση της ποινικής μεταχείρισης του δράστη, υποστηρίζοντας πως δεν είναι αυτή η λύση για την αντιμετώπιση του φαινομένου της οπαδικής βίας.

Οι επιμέρους ρυθμίσεις του αθλητικού νόμου

Ο νόμος 2725/1999, όπως ισχύει σήμερα, δίνει καταρχάς ένα εφόδιο στον αθλητικό εισαγγελέα που ασκεί την ποινική δίωξη για αδικήματα αθλητικής βίας προς την κατεύθυνση αποτροπής περιστατικών οπαδικής βίας.

Κατά την παρ. 1 του άρθρου 41^Η Ν. 2725/1999, κατά την άσκηση της ποινικής δίωξης αν προκύπτουν σοβαρές (και όχι επαρκείς) ενδείξεις ενοχής του κατηγορουμένου για

κάποιο από τα αδικήματα αθλητικής βίας, με διάταξή του επιβάλλει υποχρεωτικά στον κατηγορούμενο έναν ή περισσότερους περιοριστικούς όρους, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος διάπραξης νέων αδικημάτων. Ένας περιοριστικός όρος που επιβάλλεται συνήθως είναι η απαγόρευση εισόδου σε μία ή περισσότερες αθλητικές εγκαταστάσεις. Κατά της διάταξης του εισαγγελέα κατηγορούμενος μπορεί να προσφύγει στο συμβούλιο πλημμελειοδικών.

Με το ιδιαίτερα ενδιαφέρον βούλευμα του ΣυμβΠλημΡοδ 129/2024 έγινε δεκτό ότι είναι αντίθετη στην αρχή της αναλογικότητας η διατήρηση του περιοριστικού όρου της υποχρέωσης εμφάνισης κατηγορουμένων στο αστυνομικό τμήμα του τόπου κατοικίας τους 2 ώρες πριν από την έναρξη επίσημων αγώνων στους οποίους συμμετέχει η Χ ομάδα μέχρι και 2 ώρες μετά τη λήξη τους (αντίθ. εισαγγ. πρότ.).

Με το άρθρο 41Θ του Ν. 2725/1999 τιμωρείται ο κατηγορούμενος ο οποίος παραβιάζει τους περιοριστικούς όρους που του έχουν επιβληθεί από τον Εισαγγελέα.

Διώκονται, επίσης, ποινικά και οι υπεύθυνοι ασφάλειας αγώνων που, με πρόθεση ή από αμέλεια, επιτρέπουν να εισέλθει στην αθλητική εγκατάσταση, πρόσωπο σε βάρος του οποίου έχει επιβληθεί περιοριστικός όρος της απαγόρευσης εισόδου στο γήπεδο.

Οι ιδιαίτερες δικονομικές ρυθμίσεις του Ν. 2725/1999

Άρθρο 41ΣΤ παρ. 8α: Τα αδικήματα αθλητικής βίας διώκονται αυτεπαγγέλτως.

Καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο για τα πλημμελήματα είναι το Μονομελές Πλημμελειοδικείο σύμφωνα με τη γενική και νεότερη διάταξη του αρ. 115 παρ. 1 ΚΠΔ. Για την εκδίκαση των αδικημάτων αθλητικής βίας εφαρμόζεται υποχρεωτικά η αυτόφωρη διαδικασία (άρθρ 418 επ. Κ.Π.Δ). Εάν ο εισαγγελέας παραπέμψει τον κατηγορούμενο σε δίκη με την κοινή διαδικασία δεν υπάρχει κάποια ακυρότητα. Σε κάθε περίπτωση αναβολής της εκδίκασης, επιβάλλονται υποχρεωτικά περιοριστικοί όροι όπως λ.χ. η απαγόρευση εισόδου σε μία ή περισσότερες αθλητικές εγκαταστάσεις

Σε κάθε περίπτωση τα αδικήματα του νόμου εκδικάζονται εντός τριάντα (30) ημερών. Δεν προκαλείται, όμως, ακυρότητα εάν τα αδικήματα αυτά δεν εκδικασθούν εντός τριάντα (30) ημερών. Στόχος του νομοθέτη για την άμεση εκδίκαση των υποθέσεων αυτών, είναι αφενός να σωφρονισθεί ο δράστης και αφετέρου να παραδειγματισθούν τα υπόλοιπα μέλη της κοινωνίας ώστε να αποτρέπονται από την τέλεση εγκλημάτων. Στην πράξη βέβαια ο χρόνος εκδίκασης των 30 ημερών δεν είναι εύκολο να τηρηθεί

για λόγους ουσιαστικούς (λ.χ. το δικαστήριο χορηγεί αναβολή για κρείσσονες αποδείξεις) ή δικονομικούς.

Εξαίρεση στον κανόνα της αυτόφωρης διαδικασίας και της σύλληψης εισάγεται με την παρ. 9 όπου προβλέπεται ρητά η εφαρμογή της τακτικής διαδικασίας για πράξεις προσβολής της τιμής ή ελαφρές προσβολές της σωματικής ακεραιότητας, εφόσον διαπράχθηκαν από παίκτη ή διαιτητή κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του.

Ουσιώδεις τροποποιήσεις που επέφερε ο νόμος 5085/2024 στο Ν. 2725/1999

Για την αντιμετώπιση του φαινομένου της αθλητικής βίας και συγκεκριμένα για τον καλύτερο έλεγχο της ευθύνης των οπαδών, προβλέπεται από το άρθ. 41 Ε Ν. 2725/1999 μεταξύ άλλων, ότι σε συγκεκριμένες αθλητικές εγκαταστάσεις ιδίως αυτές που χρησιμοποιούνται ως έδρες από τις ομάδες που συμμετέχουν στα επαγγελματικά πρωταθλήματα της Super League 1 και της Basket League, τοποθετούνται με ευθύνη των ομάδων και λειτουργούν ηλεκτρονικά συστήματα εποπτείας των χώρων και των προσώπων που ευρίσκονται σε αυτές.

Με τα συστήματα αυτά πραγματοποιείται λήψη, αποθήκευση, επεξεργασία και αναπαραγωγή εικόνας ή εικόνας και ήχου πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τη λήξη μίας αθλητικής συνάντησης, προκειμένου να διευκολυνθεί η ανίχνευση και καταγραφή τυχόν αξιοποιώνων πράξεων. Επίσης, σύμφωνα με το ίδιο άρθρο, με νομοθετική πρωτοβουλία η υποχρέωση διεξαγωγής αγώνων σε αθλητικές εγκαταστάσεις που διαθέτουν ηλεκτρονικά συστήματα εποπτείας μπορεί να επεκταθεί και σε άλλες κατηγορίες πρωταθλημάτων ή άλλων διοργανώσεων ποδοσφαίρου, καλαθοσφαίρισης ή πετοσφαίρισης ή σε πρωταθλήματα ή άλλες διοργανώσεις άλλων ομαδικών αθλημάτων.

Αξίζει στο σημείο αυτό να γίνει ιδιαίτερη μνεία στην παρ. 14 του άρθρου 41Δ Ν. 2725/1999, μία ρύθμιση με συχνότατη πρακτική εφαρμογή, η οποία ορίζει ότι «*μετά από την άδεια του κατά τόπον Εισαγγελέα ή αθλητικού Εισαγγελέα, επιτρέπεται η βιντεοσκόπηση ή η καταγραφή με ανάλογα μέσα, από τα αρμόδια όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας, των πράξεων βίας κατά προσώπων και πραγμάτων που διαπράττονται εντός και εκτός των αθλητικών εγκαταστάσεων πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τη λήξη της αθλητικής εκδήλωσης. Το υλικό αυτό αποτελεί αποδεικτικό στοιχείο στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας και καταστρέφεται με απόφαση του αρμόδιου Εισαγγελέα*».

Με βάση αυτή την διάταξη διαβιβάζονται συχνότατα στον αθλητικό εισαγγελέα από τις αρμόδιες αστυνομικές αρχές αιτήματα για χορήγηση της σχετικής άδειας. Ο αθλητικός εισαγγελέας δίνει την άδεια κατά κανόνα εγγράφως μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας.

Ιδιαιτέρως ενδιαφέρουσα απόφαση: ΣτρΞανθ 260/2011

Εν προκειμένω, υποβλήθηκε αίτημα από τον κατηγορούμενο να μην εξετασθούν ως μάρτυρες στο ακροατήριο τα πρόσωπα που χειρίσθηκαν το σύστημα ηλεκτρονικής παρακολούθησης του γηπέδου, λόγω του ότι άσκησαν ανακριτικά καθήκοντα. Το δικαστήριο έκρινε ότι οι ενέργειες των προσώπων αυτών εντάσσονται στο πλαίσιο λήψης διοικητικών μέτρων πρόληψης και στο πλαίσιο διοικητικής έρευνας, καθ' όσον έχουν σκοπό τον εντοπισμό και τη σύλληψη του δράστη. Επομένως δεν ασκούν ανακριτικά καθήκοντα.

Επίσης κρίθηκε ότι οι φωτογραφίες που προέκυψαν μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος εποπτείας του γηπέδου ποδοσφαίρου είναι νόμιμα αποδεικτικά μέσα, καθ' όσον οι φίλαθλοι είχαν ενημερωθεί για την ύπαρξη του συστήματος τόσο με σχετικές πινακίδες όσο και με σχετικές ανακοινώσεις κατά τη διάρκεια του αγώνα.

Επομένως από την ίδια την απόφαση εξάγεται το συμπέρασμα πως ο τρόπος ενημέρωσης του φίλαθλου κοινού ποικίλει και δεν προσδιορίζεται στο νόμο.

Περαιτέρω σύμφωνα με την διάταξη του άρθ. 41 Γ Ν. 2725/1999 για τους αγώνες των εθνικών πρωταθλημάτων, καθώς και του κυπέλλου Ελλάδος όπου μετέχουν Αθλητικές Ανώνυμες Εταιρίες τα εισιτήρια εκδίδονται πάντοτε αριθμημένα και ονομαστικά, με τον αριθμό του εισιτηρίου να αντιστοιχεί σε μία θέση καθήμενου θεατή. Η αστυνομική αρχή δύναται οποτεδήποτε, εντός και εκτός των αθλητικών εγκαταστάσεων να διενεργεί δειγματοληπτικούς ελέγχους, προκειμένου να διαπιστώνει την τήρηση των διατάξεων περί εκδόσεως και θέσεως σε κυκλοφορία, καθώς και τη χρήση αποκλειστικά και μόνον ονομαστικών εισιτηρίων, από τα πρόσωπα των οποίων τα στοιχεία αναγράφονται επί του εισιτηρίου.

Δεν χωρεί αμφιβολία ότι οι ρυθμίσεις αυτές κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση, επιδιώκοντας την εξεύρεση ουσιαστικών και μακροπρόθεσμων λύσεων,

Τέλος, κρίνω σκόπιμο να αναφερθώ στην εμπλοκή των συνδέσμων των ομάδων σε παραβατικές συμπεριφορές. Κατά την διάρκεια έρευνών που έχουν πραγματοποιηθεί κατά καιρούς σε διάφορες λέσχες οπαδών/συνδέσμους, εκ των οποίων κάποιοι λειτουργούσαν χωρίς άδεια, βρέθηκαν εντός αυτών και κατασχέθηκαν όπλα, κροτίδες και φωτοβολίδες. Εξάλλου, ένα από τα βασικά ζητήματα που ανακύπτουν στην πράξη είναι ότι ορισμένες λέσχες φιλάθλων φέρονται να λειτουργούν κεκαλυμμένα υπό τον μανδύα άλλων νομικών μορφωμάτων, με αποτέλεσμα να καθίσταται δυσχερής η αποτελεσματική εποπτεία και ο έλεγχος της δραστηριότητάς τους. Οι λέσχες φιλάθλων δεν νοείται να λειτουργούν ως φυτώρια εγκληματικότητας. Για την ενίσχυση, λοιπόν, της διαφάνειας όσον αφορά την λειτουργία των λεσχών φιλάθλων και για την σύννομη λειτουργία και τον αποτελεσματικό έλεγχο αυτών θεσπίζεται, από την διάταξη του άρθ. 41 Β Ν. 2725/1999, όπως ισχύει μετά τον Ν. 5085/2024, η ύπαρξη μίας λέσχης ανά έμβλημα ομάδας, η οποία πρέπει να λειτουργεί με την συναίνεση της ΠΑΕ και να έχει καταστατική έδρα στην έδρα της ΠΑΕ. Περαιτέρω καθορίζονται αυστηρές προϋποθέσεις απόκτησης της ιδιότητας μέλους της λέσχης και προβλέπεται ότι με την άσκηση ποινικής δίωξης σε βάρος μέλους λέσχης για εγκλήματα αθλητικής βίας ή για άλλες πράξεις του ΠΚ, που ρητά αναφέρονται, στο πλαίσιο λειτουργίας της λέσχης, αναστέλλεται η άδεια λειτουργίας της για χρονικό διάστημα από έναν (1) μέχρι δώδεκα (12) μήνες, κατόπιν απόφασης της αρμόδιας αστυνομικής αρχής. Σε ιδιαίτερα σοβαρές περιπτώσεις, που αφορούν ιδίως σε παραβατικότητα από μεγάλο αριθμό μελών ή σε τέλεση κακουργηματικής πράξης, οι σχετικές άδειες ανακαλούνται και δεν επιτρέπεται να εκδοθεί νέα άδεια για τουλάχιστον δύο (2) έτη.

Τέλος, θα ήθελα να τονίσω πως η ουσιαστική αντιμετώπιση του φαινομένου της αθλητικής βίας απαιτεί την εμπλοκή πολλών και διαφορετικών φορέων, καθώς και ένα μίγμα πρωτοβουλιών και δράσεων που δεν περιορίζεται μόνο στην καταστολή και στη δίωξη, αλλά δίνει έμφαση και στην πρόληψη.